

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ
«ХОРОВЕ АРАНЖУВАННЯ»**

Дем'янюк Наталія Юріївна,
канд. пед. наук, доцент
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава, Україна

Анотація: У статті розкрито мету, змістовий складник освітнього компоненту «Хорове аранжування», визначено фахові компетентності та прогнозовані результати навчання, схарактеризовано основні види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни, які сприяють удосконаленню професійної підготовки вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: формування, професійні компетентності, вчитель, музичне мистецтво, перекладення, хор.

На сучасному етапі інтеграції України в європейський освітній простір, модернізації системи вищої освіти, реалізації «Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті», Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років, Концепції розвитку педагогічної освіти тощо гостро актуальними залишаються проблеми підвищення ефективності освітнього процесу, удосконалення фахової теоретичної та практичної підготовки майбутнього вчителя, зокрема вчителя музичного мистецтва. Їх вирішенню допоможе розширення циклу музично-теоретичних і музично-практичних освітніх компонентів, до яких належить «Хорове аранжування».

Для майбутнього вчителя музичного мистецтва та керівника хорових колективів у закладах освіти і культури необхідними є ознайомлення з основними теоретичними положеннями, принципами і засобами аранжування,

оволодіння прийомами перекладення музичних творів для хорових колективів різного складу та рівня виконавської майстерності, що є метою вивчення навчальної дисципліни. Передумовами для успішного засвоєння навчального матеріалу є попереднє вивчення: теорії музики і сольфеджіо, гармонії, хорознавства, історії музики тощо.

На викладання курсу «Хорове аранжування», приміром, за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Музичне мистецтво)» підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) відводяться чотири кредити ЄКТС. Навчання здійснюється у формі лекційних і практичних занять, на яких здобувачі вищої освіти отримують передбачені навчальною програмою теоретичні знання та практичні компетентності.

У процесі вивчення курсу в студентів формуються відповідні загальні компетентності, зокрема: здатність до розуміння предмету своєї професійної діяльності; здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання в практичній діяльності, адаптуватися до нових умов та діяти в нестандартних ситуаціях; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Серед фахових компетентностей - здатність розуміти елементи музичної мови та окремі виражальні засоби в їх взаємодії, здійснювати аналіз музичних творів; здатність виявляти критичне та ціннісне ставлення до музичних творів, сприймати та інтерпретувати їх зміст і сенс на основі музикознавчих знань; здатність переносити систему фахових знань і вмінь у площину освітньої галузі «Мистецтво».

До очікуваних результатів навчання з дисципліни належать: знання теоретичних основ хорового аранжування; оволодіння засобами і прийомами перекладень хорових творів для різних типів і видів хору; вміння аранжувати хорові твори різного рівня складності; ознайомлення з кращими обробками вітчизняної та світової хорової культури; вміння аналізувати і добирати музичний матеріал для аранжування з урахуванням виконавських технічних і

художніх можливостей хорових колективів.

Формуванню професійних компетентностей сприяють застосування певних методів: словесних (лекція, бесіда, пояснення), наочних (застосування схем, таблиць, нотних джерел, перегляд відео- та прослуховування аудіозаписів), практичні (складання опорних конспектів, графічних схем, виконання перекладень для хорових колективів різних типів і складів тощо); організація та перевірка самостійної роботи студентів.

Змістовими компонентами курсу є: основні засоби, принципи і прийоми хорового аранжування, зв'язки аранжування з гармонією та хорознавством, аранжування творів для мішаного та однорідного хорів, аранжування творів з метою спрощення або ускладнення фактури, аранжування сольних вокальних творів і народних пісень для хору.

Методами контролю визначаються поточне, модульне та підсумкове оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. До кожної з тем курсу розробляються тестові завдання, які виконуються, окрім усного опитування, на практичних заняттях після її засвоєння. Модульний контроль відбувається шляхом опитування, виконання тестових завдань, перекладень музичних творів для різних типів і видів хору. Відвідування лекційних і практичних занять, вчасне виконання програмних вимог із дисципліни є умовами допуску студента до підсумкового контролю.

До критеріїв оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів належать: демонстрація знань з основ хорового аранжування, розуміння та вільне володіння термінологією; послідовне і логічне викладення матеріалу; ілюстрування теоретичних положень відповідними прикладами; виконання хорових аранжувань для різних типів і видів хору; систематична і цілеспрямована робота студента над оволодінням знаннями, виконанням практичних завдань з курсу. Серед завдань для самостійної роботи з курсу: опрацювання конспектів лекцій, основної та додаткової літератури за темами;

виконання графічних схем, хорових перекладень, слухання хорових творів тощо. Вивчення освітнього компоненту «Хорове аранжування» сприятиме формуванню професійних компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва і керівника хорового колективу.